

Nya grödor och nya livsmedel?

Våra matvanor förändras hela tiden. Det är stor skillnad på vad hus-hållen äter idag jämfört med för 20, 50 eller 100 år sedan. Framöver kan efterfrågan förändras av till exempel trender, nysvenskars matvanor och samhällets ökade behov av krisberedskap. Klimatfrågan påverkar på olika sätt.

Runt om i Sverige pågår flera initiativ för att ta fram produkter tillverkade av svenskodlade proteingrödor som gräart, sötlupin, åkerböna och linser. En del produkter är redan kommersiella som torkade baljväxter, färsk baljväxtfärs och fryst falafel av svenska ärtor. På gårdsnivå finns det lantbrukare som ersätter importerat proteinfoder med svenskodlat. Det pågår även forskningsprojekt för att ta fram vegetabiliska produkter som "yoghurt" gjord på fermenterade proteingrödor.

Det finns utmaningar. Forskningsinstitutet RISE har identifierat att flera mellanled saknas i Sverige för att ta fram industriråvara. Det är aktörer som skalar bönor, mal mjöl och tillverkar proteinkoncentrat av åkerböna och sötlupin. Förädling och marknadsföring är avgörande för att lyckas etablera nya hållbara värdekedjor från odling till färdig livsmedelsprodukt. Men det finns möjligheter, både småskaligt och storskaligt.

Hushållningssällskapet, LRF, Nifa och Länsstyrelsen har påbörjat ett samarbets-

projekt om nya grödor. Syftet är att inspirera lantbruksföretagare att odla nya grödor som kan ersätta importerade produkter. Parallellt startar Hushållningssällskapet ett nätverk för växtodlingsgårdar med intresse för nya grödor.

I år planerar vi en studieresa till Västergötland för att träffa odlare och kanske förädlare. Vi planerar också ett seminarium mer inriktat på förädling, affärsmodeller och marknad. Vi hoppas att det går att genomföra under hösten, men vi får anpassa oss till restriktionerna. Nästa år är planen att genomföra några enklare demonstrationsodlingar i samarbete med någon eller några gårdar.

Tycker du att det här låter intressant? Har du redan funderat på någon ny gröda, men fastnat i något problem? Har du förslag på gårdar att besöka eller frågor till seminariet? Kontakta någon i samarbetsgruppen, se ruta till höger.

YLVA GUSTAFSSON
010-224 74 58
YLVA.GUSTAFSSON@LANSSTYRELSEN.SE

Odling av linser på ett fält på Gotland. Linserna samodlas med havre för att ge stabilitet. Foto: Ida Björkqvist

Samarbetsgruppen

Ylva Gustafsson, LST: 010-224 74 58,
ylva.gustafsson@lansstyrelsen.se

Malin Eliasson, LST: 010-224 72 64,
malin.eliasson@lansstyrelsen.se

Petra Umeland, LST: 010-224 72 76,
petra.umeland@lansstyrelsen.se

Daniel Hedeås, HS: 070-829 19 94,
daniel.hedeas@hushallningssallskapet.se

Jan Landström, LRF: 070-321 21 55,
jan.landstrom@lrf.se

Claes Jonasson, Nifa: 072-514 98 59,
claes.jonasson@nifa.se

Insatser för att uppfylla de nationella målen i livsmedelsstrategin

Nya grödor är en del av ett större projekt som heter Insatser för att uppfylla de nationella målen i livsmedelsstrategin. Insatserna ska bidra till att nå målen i den nationella livsmedelsstrategin om ökad livsmedelsproduktion samt bidra till fler arbetstillfällen på landsbygden. Övriga insatser handlar om att:

- ta fram en receptsamling för kriskost med kort livsmedelskedja
- informera restauranger om den nya produkten fiskfärs av braxen
- ta fram en upphandlingspolicy för måltidstjänster för Länsstyrelsen
- ha erfarenhetsutbyten och sprida projektets resultat.

Projektet finansieras av Landsbygdsprogrammet.

